

מסורת הש"ס

(א) קדושין י. (ב) טו טס. (ג) שנת קט. מנינה די. (ד) כריתות יא. (ה) (ז) וזיל ומאורסה ק' אהא כריתות. (ו) כריתות טו. (ז) וקדושין י. (ח) וקדושין טה.

תורה אור השלם

1. ויבין כי יתקו נפש קין כספו הוא יאכל בו ויליד ביתו הם יאכלו בלחמה ויקרא כבי א' ב' כי יתפש איש באחו בית אביו שמלה לבד קצין תורה לט והמכשלה הזאת תחת ידו ישיעוהו ג' וד'

גליון הש"ס

נב' מי איכא עבדא כו' ע"י ערסין ד' ב' ע"א מריה לחמי מנוול: שם ט' שחציו עבר וחציו בן חורין. ע' יורשמי ס"ח דמקמי הלכא א' שם ובאי יורשו נפשיה. ע"י מריה כספיה מיס חיס משומטו סתן כ' שם אמר רבא שתי תשובות. ע"י פסחיה ד' ע"א וזני: שם ואמר ר' ל' מר כושר. ע"י דין ד' מר ע"י:

דלמא מודה. כ"ד קודם העדלת עדים ומודה כנס פטור: ויליד בית מה ט"ל. לענין חילת תרומה ויליד ביתו הם יאכלו כלמנו. ילד בית בן שפחה: אילו כן. דלא כתיב אלא קנין כספו הוא יאכל בו: אף קנין כסף אע"פ שאינו שוה כלום. מי איכא עבדא דלא מודבן. כפרוטה:

לגנסא. שם יגתנו שור יטול שלשים כסף: כפרסה. שאין משלמין עליו קנס דגברא קטילה הוא: והא חוי למיקס קמייהו. לשטרות אע"פ שנתמכה רגלו למעלה מן הארבעה או יוקב קרוס המוח ראוי לשירות קל: כמנוול. דמאיר והוה נמי טרפה דלאו בר קנסא הוא: בקדושין אמרינן התקדשי להניי מקודשת תמיך מקודשת לי אינה מקודשת הכל מי הו קדושין או לא: אם סמלא לומר. כלומר אי נעית לפשט מקדמתה לן התקדשי להניי מקודשת לא דמי דהתם בר חורין הוא וחויא לכוליה והכי קאמר לה אי נעיתא נסיבנא אחריתי כהדין אבל הא לא חויא לפגלא דעבדות ידידיה: ואם סמלא לומר תמיך מקודשת לי אינה מקודשת. ונעית לפשט הא מינה דבי הכי דמקדש חצי אשה אינה מקודשת הואיל דלא מלינן למימר דהכי קאמר לה דמנסיב אחריתא כהדי דאימתא לא חויא לתרי ואשתמחא דפגלא הוא קדיש הכל נמי חצי איש שקדש לא הו קדושין לא דמי דהתם שיר בקנינו דהוה ליה לקדשה מה דחוי אכל האי לא שיר מידי דכל עריסה. דהוה ליה כמתן דקטליה ויהג ליה לנפשיה: ועוד כופר הוא כו'. דכשתלמא קנס דלא כתיב ביה מינה אלא נניחה שנאמר אם עבד יגת השור וגו' (שמות כה) איכא לאוקמה כשעשאו עריסה אכל כופר של בן חורין כתיב (שם) והמית איש או אשה: ראוי ליעול. דפגלא לאו בר קנסא הוא אלא בר כופר: ואין לו. שהרי מת יורשמי אין לו שיגבו זה המזיק וזה כמה שבדו ולעולם בשמת וה"ק נתן חצי קנס לרבו וחצי כופר לחצי לנתן ליורשו אם היו לו יורשין: אוקי אמורא עליה. העמיד מתורגמן לפניו לחזר ולדרוש: והמכשלה האם. כלומר כך התחיל דברא מקרא כחזו והמכשלה הזאת תחת ידך כגאמי ירושלים שפסקה מורה מהם והיו שאלין לחבריהם שאלה לך קנין מתיב לו והמכשלה הזאת תחת ידך כלומר דכריש שמכוסין כשמלה שך הן שאתה בקי בן אמור לנו ותיב קין והמכשלה הזאת דברי מורה שאין אדם עומד על אמתתו עד שיכשל בהן להורות טעות ויכלימוהו והוא נתן לב ומבין תחת ידך הן אף חצי נכשליה בהוראתי וחזריני: ואם להשך אדם לומר.

השולח פרק רביעי גיטין

מג.

עין משפט
נר מצוה

מי איכא עבדא דלא מודבן לקנסא. וא"ת כי אמר נמי דליתו מכור תקשי ליה מי איכא עבדא דלא מודבן לקנסא שיוכל למכרו כולו לגמרי וי"ל דלא יתנא קונים שקטוהו לגמרי אפי' לא יעטרבו לפגמו שיוכל לומר עשה עמי ואני וכן מ"מ מימנעי אינשי לקנותו שלא יבא רגיל אללם אבל אם מכרו לקנס מכור זמנין דזוני ליה ועי"ל דלפני מוכרו כולו לגמרי אינו מכור דהא אינו שוה כלום ואינו מוכרו אלא לקנס ולקנס אינו מכור:

אם תמצא לומר התקדשי להניי מקודשת. וגבי אשה קאמר אם תמצא לומר תמיך מקודשת לי אינה מקודשת והוה מצי למימר איכא אלא האמת נקט דהכי מסיק צפ"ק דקדושין (דף יא): ורא"י אפי"ק קדושו לאו קדושין יורשין מנא איה. והלא צנו מן הפניה יורשו כדאמר (יבמות דף ק): גבי עשרה כהנים שפירש אחד מהן ובעל הדולד שמקוי משמקין אותו מנכסי אביו משום דלא ידעי אביו מנו ואפי"ן צנו ממנו מעויה דלא תפסי בה קדושין חנן כפרק שני דיבמות (דף כב). דהוה צנו לכל דבר והיינו ליורשו והכא אי תפסי בה קדושין גרע טפי דלחוי כל עבדות ומשמתם גא"ל כדאמרין (בהמולין) (שם דף מה). וי"ל דסגר ה"ס דאם אימת דלאו בר קדושין הוא אין צנו מתייחס אחריו ולא דמי לעריית דמפסי בה קדושין לעלמא אלא האי דלאו בר קדושין הוא כשום מקום אין הני מתייחס אחריו: ואין

בקנינו מאי ת"ש והמית מי שחציו עבר וחציו בן חורין נתן חצי קנס לרבו וחצי כופר ליורשו ואי אמרת קדושו לאו קדושין יורשין מנא איה אמר רב אדא בר אהבה כשעשאו מרפה * ומאי יורשו נפשיה * אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דיוורשו קתני ועוד כופר הוא * ואמר ריש לקיש כופר אין משתלם אלא לאחר מיתה אלא אמר רבא יראוי ליטול ואין לו אמר רבא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קדושה קדושין דרש רבה בר רב הונא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אינה מקודשת א"ל רב חסדא מי דמי התם שייר בקנינו הכא לא שייר בקנינו הדר אוקים רבה בר רב הונא אמורא עליה ודרש בהן והמכשלה הזאת תחת ידך אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן אע"פ שאמרו המקדש חצי אשה אינה מקודשת יאכל חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה קדושין מ"מ התם שייר בקנינו הכא לא שייר בקנינו אמר רב ששת כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קדושה קדושין ואם לחשך אדם לומר א"יזו היא שפחה חרופה זו שחציה שפחה וחציה בת חורין * המאורסה לעבד עברי אלמא בת איתרוסי היא אמור לו כלך אצל ר' ישמעאל * שהוא אמר בשפחה כנענית המאורסה לעבד עברי ושפחה כנענית בת איתרוסי היא אלא מאי אית לך למימר מאי מאורסת מיוחדת הכא נמי מאי מאורסת מיוחדת אמר רב חסדא חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה לראובן ונשתחררה וחזרה ונתקדשה לשמעון ומתו שניהם מתייבמת ללוי ואין

הפדה לא נפדהה דשפחה חרופה א"ו וזו פדויה ואינה פדויה שפחה וחציה בת חורין המאורסה לעבד עברי. והוא הדין לכל ישראל אלא אורחא דמלמא נקט משום דעבד עברי מותר בשפחה: אלמא כס אפרוסי כיל. מדקתני מאורסת: אמור לו. וכי סבור אהא שהן אירוסין ממש: כלך אצל רבי ישמעאל. דלמחר התם דברה מורה כלשון בני אדם ובשפחה כנענית שאל נפדית כלל קששתעי קרא: המאורסה לעבד עברי. וזו שפחה כנענית גמורה צת קדושין היא הא חמורה בעלמא היא עם הדומה למתורגם: מיוסדם. וגזירת הכתוב היא דמתיב עלה אשכ הוהיל ויהודה לעבד עברי המותר בה: ותורה ונפקדסה לשמעון. אחי וצמי לראובן ולראובן לא גירסה: ואין

קח א מ"י פריז מה' מריה הלכה א סמג עשין כפ טו"ש"פ ח"מ ס"י רע טפ"ד: ק"ב ב מ"י פ"ו מה' מרומת הלכה א סמג לאין רכז רכז טור י"ד פ"י שאל: ק"ג ג מ"י פ"ד מה' אשכות הלכה ח סמג עשין מה טו"ש"פ א"ר"ע סימן מד טפ"י א: ק"ד ד ה מ"י פ"ד מה' הלכה ט סמג ט"ט טו"ש"פ א"ר"ע ס"י לא טפ"י פ: ק"ה ו מ"י פ"ד מה' מקי ממון הלכה כ סמג עשין קו טו"ש"פ י"ד ס"י רכ"ט טפ"י סג: ק"ו ח מ"י פ"ד מה' אשכות הלכה ט סמג עשין מה טו"ש"פ א"ר"ע ס"י לא טפ"י י: ק"א ט מ"י פ"ד מה' הלכה י סמג י"ז ו"פ"ג י"ג אשכ"י כ"ה הלכ' י' סמג לאין קס"ה: ק"ב י מ"י פ"ו מה' יבוס הלכה לא סמג עשין נא טו"ש"פ א"ר"ע ס"י ק"ד טפ"י י:

תוספות ר"ד

מי שחציו עבר וחציו בן חורין שקדש בת חורין מקדשת היא משום צד חירות שבו ואפילו אם תמצא לומר המקדש אשה לחציה אינה מקדשת התם משום שירייר בקנינו הכא לא שייר בקנינו וכן נמי שפחה שחציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה מישראל קדושה קדושין משום צד חירות שבה. ואפילו אם תמצא לומר המקדש התם שייר בקנינה הכא לא שייר בקנינה